

СЕМІНАР-ПРАКТИКУМ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

13 травня 2010 р. на базі Кам'янської ЗОШ Нікопольського району відбувся семінар-практикум для вчителів географії Дніпропетровської області, на якому було розглянуто низку актуальних питань географічної освіти, розширення практики розвиваючого навчання, використання новітніх технологій та засобів навчання, вдосконалення освітніх методик, сучасні електронні засоби навчання та нові картографічні посібники від ДНВП "Картографія".

У рамках заходу його координатор вчитель географії жіночої гімназії "Едем" (м. Нікополь) *В. Г. Гаращенко*, який і відкрив семінар, запропонував план проведення зібрання і теми виступів. Слід зазначити, що семінар викликав неабиякий інтерес серед вчителів. Крім зареєстрованих 62-х вчителів та методистів, було багато гостей. Актова зала школи була заповнена майже вщерть.

З доповіддю виступив заступник ректора Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти *В. І. Кудирка*. Він спинився на основних проблемах підготовки педагогічних кадрів, а ще зазначив, що розв'язання проблеми професіоналізації підготовки вчителя пов'язане з науковим обґрунтуванням і практичним удосконаленням змісту педагогічної освіти в напрямі більшої збалансованості її складових.

У доповіді заступника директора Інституту педагогіки Академії педагогічних наук України, доктора педагогічних наук *О. М. Топузова* йшлося про електронні засоби навчання та актуальні питання реалізації профільного навчання у старшій загальноосвітній школі.

Про національну інфраструктуру геопросторових даних розповів директор ДНВП „Картографія”, доктор географічних наук *Р. І. Сосса*. Він відзначив, що останнє десятиріччя розвитку топографо-геодезичної та картографічної діяльності в Україні характеризується розвитком геоінформаційних технологій, глобальних систем визначення місцеположення об'єктів, аерокосмічних систем високої роздільної здатності для отримання інформації про Землю, цифрових методів оброблення зображень і геопросторової інформації та ін.

Думками про розвиток сучасної географічної та картографічної освіти поділився професор кафедри географії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, доктор педагогічних наук *М. Г. Криловець*. Професор відзначив проблеми у підготовці педагогічних кадрів та проведенні олімпіад, низький рівень картографічних знань у школярів, порівняв знання вітчизняних та російських школярів і студентів.

Про новинки фахової літератури для вчителів географії розповіла головний редактор журналів видавничої групи „Основа” *В. М. Андрєєва*.

До учасників заходу звернулися головний редактор ДНВП „Картографія” *І. С. Руденко* та завідувач редакції навчальної тематики, кандидат географічних наук *В. І. Остроух*. Ірина Станіславівна розповіла вчителям про видавничу новинку – „Атлас вчителя” – комплексний науково-довідковий картографічний твір, який вмістив найважливіші сучасні матеріали про світ, економіку, природу, проблеми сучасності. Атлас є чудовим подарунком для вчителів географії, адже викладання певних дисциплін залежить не тільки від педагогічного досвіду чи таланту вчителя, а й значною мірою від посібників, якими він користується та збагачує свій інформаційний потенціал.

Тему підготовки навчальних картографічних творів продовжив *В. І. Остроух*, який презентував сучасні електронні навчальні посібники свого підприємства: „Загальна географія” для 6-го класу, „Географія материків та океанів” для 7-го класу, ознайомив з інтерактивною картою України „Фізична географія”. Він також представив оновлений атлас „Економічна та соціальна географія світу” для 10-11-го класів, у якому поєднані кращі зразки видань попередніх років та нових високоякісних карт, і розповів про чергову новинку від ДНВП „Картографія” – програму курсу за вибором „Основи геоінформаційних систем і технологій”, що розрахована на вивчення основ геоінформаційних систем і технологій у 10-12-му класах старшої школи в загальноосвітніх навчальних закладах усіх профілів природничо-математичного і технологічного напрямів в обсязі 35-ти навчальних годин.

В. І. Остроух підкреслив, що розвиток суспільної інфраструктури вимагає від молодого покоління знань про оптимальне управління ресурсами, оволодіння новими засобами і методами оброблення та аналізу просторової інформації, оперативного вирішення завдань управління, оцінювання і контролю динамічних процесів. Потужним інструментарієм на цьому шляху є геоінформаційні технології, що забезпечують високу наочність відображення різномірної інформації. Це і визначає необхідність їхнього впровадження у навчання на різних рівнях загальноосвітньої школи. Саме для забезпечення такого курсу і готуються до видання навчальний посібник, низка методичних посібників, що мають допомогти вчителям і учням у підготовці до практичних робіт та в освоєнні програмного забезпечення, а також відпрацювати систему тренінгів.

Думками про сучасні проблеми географічної освіти поділився *В. Г. Гаращенко*. Він також торкнувся теми розподілу варіативної частини та часу на індивідуальну роботу в школі, де географія поступово втрачає позиції через низку об'єктивних і всім відомих причин.

Наприкінці семінару методист з географії Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти *А. В. Скоробогатов* оголосив результати обласного конкурсу фахової майстерності „Вчитель року 2010” у номінації „Географія”. Після привітань переможців, було оголошено час на „вільний мікрофон” і

Група учасників семінару біля могили І. Сірка

учасники зібрання обмінялися думками у формі "Запитання – Відповідь", висловили пропозиції та побажання щодо використання новітніх технологій та засобів навчання, покращення і збагачення змісту навчальних посібників тощо.

По завершенні семінару його учасників очікував приємний сюрприз – поїздка на могилу кошового отамана І. Сірка та в село Покровське з відвідуванням краєзнавчого музею і школи.

Без сумніву, проведення таких інформативних і пізнавальних семінарів-практикумів потрібне й корисне. Саме такі заходи є дієвим інструментом у підвищенні кваліфікації вчителів географії, а спілкування з науковцями, обмін досвідом, синтез науки і практики слугуватимуть розвитку та удосконаленню географічної освіти.

© В. І. Остроух

* * *

9-ТЕ ЗАСІДАННЯ ВІДДІЛУ СХІДНА ЄВРОПА, ПІВНІЧНА І СЕРЕДНЯ АЗІЯ ГРУПИ ЕКСПЕРТІВ ООН З ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ

На запрошення Агентства геодезії, картографії та кадастру Болгарії українська делегація на чолі з заступником голови Державної служби геодезії, картографії та кадастру *Н.-С. М. Пінчук* взяла участь у роботі 9-го засідання Відділу Східна Європа, Північна і Середня Азія Групи експертів Організації Об'єднаних Націй з географічних назв, яке відбулося у м. Белградчкі з 17 по 21 травня 2010 року.

У засіданні взяли участь 21 учасник із 7-ми країн, зокрема 19 експертів із 6-ти держав-членів відділу (Азербайджан, Білорусь, Болгарія, Вірменія, Росія та Україна) і 2 експерти з країни-спостерігача – Польщі.

У процесі підготовки до засідання Агентство геодезії, картографії та кадастру Болгарії розробило веб-сайт відділу, на якому розмістило інформацію про його діяльність (<http://www.cadastre.bg/Otdel.htm>). Учасники звернулися з проханням до представників агентства продовжити роботу веб-сайту і рекомендували державам-членам відділу підтримувати його діяльність.

Учасників засідання привітали виконавчий директор Агентства геодезії, картографії та кадастру Болгарії *Олександр Лазаров* і голова Відділу Східна Європа, Північна та Середня Азія *Володимир Богінський* (Росія). Голова відділу поінформував про роботу 25-ї сесії Групи експертів ООН з географічних назв, що відбулася у Найробі (Кенія) у травні 2009 року.

У ході засідання було заслухано доповіді про діяльність країн з національної стандартизації географічних назв за 2008-2010 роки. Висвітлювались питання унормування і використання географічних назв, стану законодавчої та нормативної бази, створення та ведення національних реєстрів географічних назв, складання списків екзонімів та впровадження систем транслітерації тощо. Під час обговорення доповідей відзначалася позитивна тенденція до прийняття законів про географічні назви у державах-членах відділу, було рекомендовано активізувати розроблення законодавства у цій сфері країнами, де такого законодавства ще немає.

Делегати розглянули сучасний стан та плани розвитку країн-учасниць засідання зі створення та ведення національних реєстрів (каталогів, баз даних) географічних назв.

Значний інтерес викликала доповідь одного з господарів засідання, голови Болгарської комісії з антарктичних назв *Л. Іванова* про специфіку та проблеми антарктичної топонімії. Це питання актуальне і для України: маємо проблеми з найменуванням та перейменуванням географічних об'єктів на антарктичній станції "Академік Вернадський".

Українська делегація поінформувала про досягнення у сфері стандартизації географічних назв у державі: створено Таблицю транслітерації українського алфавіту латиницею (затверджена постановою Кабінету Міністрів), розроблено єдині правила транслітерації українських власних назв латиницею. Учасники засідання високо оцінили КУП "Топонімічні настанови (для видавців карт та інших видавців)", який було підготовлено відповідно до рекомендацій Групи експертів ООН з географічних назв.

З інформацією про стан розроблення і застосування національних систем латинізації виступили також делегати від Білорусі та Болгарії.